

Tussenrapportage 1-2018

Inhoudsopgave

1 - SAMENVATTING.....	3
Inleiding	3
Beleidsmatige ontwikkelingen.....	3
Financiële ontwikkelingen.....	3
2 - TOELICHTING OP DE BELEIDSMATIGE ONTWIKKELINGEN.....	5
2.1 Voortgang beoogde doelen en prestaties	5
3 - TOELICHTING OP DE FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN.....	6
3.1 Toelichting op de voordelige afwijkingen via de exploitatie te verrekenen met de AR.....	6
3.2 Toelichting op de nadelige afwijkingen via de exploitatie te verrekenen met de AR.....	7
3.3 Overige ontwikkelingen	8

1 - Samenvatting

Inleiding

Deze eerste tussenrapportage van 2018 (Turap 1-2018) geeft informatie over het verwachte financiële jaarresultaat en de afwijkingen ten opzichte van de begroting. Hierbij wordt de laatst geautoriseerde begrotingsstand gehanteerd. Dit is de stand inclusief de raadsbesluiten tot en met 27 maart 2018. De rapportage is opgesteld op basis van enerzijds de structurele componenten in de resultaten van 2017 en anderzijds bekende ontwikkelingen in het eerste kwart van 2018.

Beleidsmatige ontwikkelingen

Op dit moment zijn voor het eerste kwartaal 2018 geen majeure beleidsmatige afwijkingen te melden.

Financiële ontwikkelingen

Omschrijving	MJPB 2018-2021	Geautoriseerde begroting (t/m 27-3-2018)	Prognose 2018	Afwijking
				<i>Bedragen x € 1.000</i>
Lasten	716.983	723.179	724.586	-1.407
Baten	703.821	710.017	713.772	3.755
Totaal van verwachte saldo van baten en lasten	-13.162	-13.162	-8.045	2.348
Toevoegingen aan reserves	28.995	28.995	28.995	
Onttrekkingen aan reserves	42.155	42.155	42.155	
Mutaties reserves	13.160	13.160	13.160	
Resultaat (bestemming via de AR)	-2	-2	2.346	

Na de begrotingswijziging op 27 maart 2018 sluit de vastgestelde jaarschijf 2018 van de MJPB 2018 - 2021 op nul met een onttrekking aan reserves van per saldo € 13,2 miljoen.

Bovenop deze begrotingsuitkomst wordt in deze turap in 2018 een voordelig saldo van baten en lasten verwacht van € 2,3 miljoen, waarna een nadeel ten laste van de reserves resteert van € 10,8 miljoen. In de onderstaande tabellen worden de afwijkingen weergegeven. Deze afwijkingen staan in paragraaf 3.1 en 3.2 van deze tussenrapportage nader inhoudelijk toegelicht.

Specificatie van de verwachte voor- en nadelen via de exploitatie:

Programma	Omschrijving	Afwijking	Incidenteel	Structureel
Div	Lagere kapitaallasten a.g.v. onderuitputting HFZ-investeringen 2017	158	158	
Div	Lagere kapitaallasten a.g.v. onderuitputting overige investeringen 2017	502	502	
R.09	Gemeentefonds	3.800		3.800
R.09	Dividend BNG	685	356	329
R.06	Bijdrage Arnhem aan GR Presikhaaf Bedrijven	680	680	
R.02	OZB OV-terminal Arnhem Centraal	330		330
Voordeel ten gunste van AR		6.155	1.696	4.459

Programma	Omschrijving	Afwijking	Incidenteel	Structureel
Div	Nominale stijging loonkosten	-1.023		-1.023
W.01-08	Tariefstijging wijkonderhoud en afval	-500	-500	
R.08	Meerkosten toegenomen volume ODRA	-512	-512	
R.08	ODRA zienswijzen	-122	-26	-96
R.04/R.06	Maatwerkvervoer	-350		-350
R.05	PMD-afval	-470		-470
R.06	Sociale Bank Centraal Gelderland	-500	-150	-350
R.09	Lagere OZB OV-terminal Arnhem Centraal	-330		-330
Nadeel ten laste van AR		-3.807	-1.188	-2.619
Totaal ten gunste van AR		2.348	508	1.840

2 - Toelichting op de beleidsmatige ontwikkelingen

2.1 Voortgang beoogde doelen en prestaties

In de MJPB 2018 - 2021 is ten behoeve van de inzichtelijkheid in en de meetbaarheid van het Arnhemse beleid de Arnhemse doelenboom opgenomen, waarin de samenhang tussen de Arnhemse hoofddoelen, de beleidsdoelen in de veranderopgaven en in de reguliere opgaven in beeld wordt gebracht.

In deze Turap 1-2018 wordt nog niet gerapporteerd over alle doelen, in dit vroege stadium van het jaar is dat nog niet opportuun.

In Turap 2-2018 zal uitgebreid worden gerapporteerd over de realisatie van de beoogde doelen, waarbij ook aandacht zal worden geschonken aan doelen waarvan de realisatie juist wel voorspoedig verloopt.

3 - Toelichting op de financiële ontwikkelingen

3.1 Toelichting op de voordelige afwijkingen via de exploitatie te verrekenen met de AR

Div. Onderuitputting kapitaallasten € 660.000 voordeel

Zoals in jaarverslag 2017 is gemeld zal vanwege achterblijvende investeringen een onderuitputting optreden op de begrote kapitaallasten in 2018. Deze onderuitputting bedraagt € 1.039.000, verdeeld in € 158.000 huisvesting en facilitaire zaken en € 881.000 vanwege overige investeringen. Van het voordeel van € 881.000 in de overige investeringen wordt een bedrag van € 379.000 verrekend met bestemmingsreserves, waarna € 502.000 resteert ten gunste van de Algemene Reserve. Het budgettaire voordeel in 2018 bedraagt daarmee € 502.000 + € 158.000 = € 660.000.

R.09 Gemeentefonds € 3.800.000 voordeel

Op basis van de maartcirculaire uit 2018 is een nieuwe prognose gemaakt van het gemeentefonds. Het verwachte positieve accres uit het Regeerakkoord leidt tot een positief effect in het meerjarenbeeld van € 5,4 miljoen.

Daarnaast wordt op basis van de najaarsnota 2017 van het Rijk rekening gehouden met een nadeel in het gemeentefonds vanwege een onderuitputting over 2017 van de rijksuitgaven die wordt doorvertaald naar het gemeentefonds. Voor Arnhem zou dit in 2018 neerkomen op een bedrag van € 1,6 miljoen nadelig (afrekening 2017 in 2018 en de structurele doorwerking in het jaar 2018). Per saldo ontstaat er dus een verwacht voordeel op het gemeentefonds van € 3,8 miljoen.

R.09 Dividend BNG € 685.000 voordeel

De BNG heeft bekend gemaakt dat de netto winst over het boekjaar 2017 € 393 miljoen bedraagt, waarvan aan de aandeelhouders 37,5% wordt uitgekeerd in de vorm van dividend. Dit geeft een uitkering van € 2,53 per aandeel van nominaal € 2,50.

Arnhem bezit 496.470 aandelen, wat een vergoeding betekent van $496.470 \times 2,53 = € 1.256.069$. Een voordeel ten opzichte van de € 571.000 in de MJPB voor 2018 van (afgerond) € 685.000.

R.06 Bijdrage Arnhem aan GR Presikhaaf Bedrijven € 680.000 voordeel

In de perspectiefnota in 2017 is het budget t.b.v. GR Presikhaaf Bedrijven opgehoogd n.a.v. de actuele prognose van de benodigde bijdragen voor SW-ers en BW-ers (inwoners met een indicatie Sociale Werkvoorziening of Begeleid Werkers). Deze prognose is gebaseerd op het gemiddelde tarief per persoon (SW en BW in arbeidsjaren) aan de hand van de realisatie in de jaren 2014 t/m 2016. De gewijzigde begroting van Presikhaaf Bedrijven 2018 (Zienswijze op de gewijzigde begroting volgt nog) valt lager uit door lagere tarieven per persoon en het "Lage-InkomensVoordeel".

R.02 OV terminal Arnhem Centraal € 330.000 voordeel

Op het beheer van de Openbaar Vervoer Terminal (OVT) Arnhem ontstaat een voordeel doordat een lagere OZB wordt opgelegd als gevolg van een lagere WOZ-waarde dan waar in de begroting vanuit is gegaan.

Dit voordeel heeft een tegenhanger in lagere opbrengsten uit de OZB in R.09. Gemeentebreed is er geen resultaat, het voordeel wordt geneutraliseerd door een evengroot nadeel.

3.2 Toelichting op de nadelige afwijkingen via de exploitatie te verrekenen met de AR

Div. Nominale ontwikkeling loonkosten € 1.023.000 nadeel

In januari zijn de loonsommen 2018 met de meest actuele premie-aanpassingen doorgerekend. Er komt ten opzichte van de MJPB in 2018 een tekort naar voren van € 1.023.000.

Dit heeft de volgende oorzaken:

- In de loonsom is € 385.000 meegenomen voor bovenwettelijk verlof. Dit werd in 2017 niet begroot en is toen opgenomen in Naris als risico. Vanwege de grote mate van waarschijnlijkheid dat deze kosten zich gaan voordoen wordt het bedrag meegenomen in de begrote loonsom 2018.
- De premie-aanpassingen leiden tot een nadeel op de loonsom van € 580.000. In de MJPB is alleen gerekend met een stijging van de pensioenpremie van 1,4%, waardoor het werkgeversdeel uitkwam op 15,05%. Dit blijkt in werkelijkheid 16,05% te zijn. Daarnaast zijn ook de andere premies gestegen.
- Een nadeel van € 58.000 op de overige emolumenten: dit is 2% van de loonsom en gaat evenredig omhoog met de stijging van de loonsom.

W.01-08 Tariefstijgingen bij aanbestedingen wijkonderhoud, afvalinzameling en afvalverwerking - € 500.000 nadeel

Deze prijsstijgingen hebben betrekking op een totaal contractvolume van circa € 14 miljoen. In de begroting is onvoldoende rekening gehouden met indexering van prijzen. De op de aanbesteding van toepassing zijnde indexeringen laten een stijging zien. Een aantal onderdelen is recent opnieuw aanbesteed, wat inderdaad heeft geleid tot hogere kosten.

Vanaf 2019 zullen deze extra kosten ten laste gebracht kunnen worden van de in de MJPB vanaf dat jaar beschikbaar gestelde € 1,2 miljoen specifiek ten behoeve van tariefstijgingen.

R.08 ODRA: extra kosten toegenomen volume € 512.000 nadeel en niet overgenomen zienswijzen van Arnhem € 122.000 nadeel

In 2017 zijn meerkosten opgetreden van € 512.000 als gevolg van een hoger aantal aanvragen voor met name kleinere bouwvergunningen. De gemeente Arnhem heeft ODRA verzocht om mogelijkheden voor besparingen binnen bestaande werkprocessen te inventariseren. ODRA geeft aan dat besparingsopties kunnen leiden tot het niet voldoen aan wettelijke voorschriften of het niet halen van termijnen. Er wordt gewerkt aan een overzicht van besparingsopties en bijbehorende consequenties. In afwachting hiervan wordt voor 2018 gerekend op een even groot nadeel.

In 2017 zijn de meerkosten uiteindelijk opgevangen door een stijging van de legesopbrengsten. Op een zodanige stijging is op dit moment geen uitzicht. Er dienen zich geen grote projecten aan die niet waren voorzien bij het opstellen van de begrotingsramingen.

De gemeenteraad heeft zienswijzen ingediend tegen het opnemen van werkzaamheden op gebied van energie en natuurbeschermingswet (resp. € 19.900 en € 76.200 structureel) en omgevingswet (€ 26.200 jaarlijks in 2018 en 2019). Deze zienswijzen zijn door het algemeen bestuur van ODRA niet overgenomen. Het hierdoor ontstane tekort vanwege deze nieuwe taken bedraagt € 122.300 in 2018.

R.04/R.06 Maatwerkvervoer € 350.000 nadeel

In de MJPB 2018-2021 is een tekort geprognosticeerd op het doelgroepenvervoer van € 248.000, oplopend tot € 473.000 in 2021. Dit tekort geldt als taakstelling naast "transformatie-opgave sociaal domein". Uit de conceptbegroting van de BVO DRAN, die nog voor zienswijzen aan de gemeenteraden zal worden aangeboden, blijkt dat er op het doelgroepenvervoer sprake is van een aanvullend tekort. Dit

additionele tekort loopt op van circa € 350.000 in 2018 tot circa € 400.000 vanaf 2019. Deze stijging heeft een aantal oorzaken;

- een te optimistische inschatting van de omvang (uren inzet) en een te optimistisch beeld van de te bereiken efficiëntie (bundelingsvoordeel), waardoor de lasten te laag zijn ingeschat;
- een wijziging van de verdeelsleutel, waardoor de lasten anders worden verdeeld.

R.05 PMD-afval € 470.000 nadeel

De gemeente wordt geconfronteerd met het feit dat PMD-afval (plastic-, metaalverpakkingen en drankenkartons) in toenemende mate wordt afgekeurd. Ondanks forse inzet hierop is 30% van het ingezamelde PMD-afval vervuild met restafval. Dit betekent dat deze ingezamelde PMD-stroom niet verkocht kan worden en de gemeente begrote inkomsten op deze afvalstroom misloopt. De vervuilde fractie dient vervolgens te worden afgevoerd en verwerkt als restafval. Over 2018 worden lagere baten/gederfde inkomsten PMD verwacht van € 400.000 en extra kosten als gevolg van verwerking als restafval van € 70.000, samen € 470.000.

R.06 Sociale Bank Centraal Gelderland € 500.000 nadeel

In de raadsbrief van 15 december 2017 (zaaknummer: 206100) is de raad geïnformeerd over de overdracht van werkzaamheden van de Sociale Bank Centraal Gelderland (SBCG) aan Kredietbank Nederland. Door de overname van de SBCG is de verwachting dat het structurele tekort t.a.v. kredietverstrekking (€ 600.000) kan worden gereduceerd. Naar verwachting resteert in 2018 een nadeel van € 500.000, dat in 2019 en verder terug kan worden gebracht naar € 350.000.

3.3 Overige ontwikkelingen

R.06 Financieel beeld sociaal domein

Binnen het sociale domein zien we cijfermatig nog steeds grote fluctuaties. Dit is niet anders dan de afgelopen jaren. We werken met budgetten die ontschot zijn waardoor op totaal niveau (van zowel Jeugd als Wmo) de afwijking beperkt is. Forse voor- en tegenvallers middelen elkaar uit. Het totale nadeel binnen het sociale domein is ongeveer € 600.000 op een budget van afgerond € 145 miljoen. Dit nadeel is inclusief het in deze Turap al genoemde nadeel (€ 350.000) op doelgroepenvervoer. De resterende afwijking op het sociaal domein (excl. doelgroepenvervoer) zit daarmee beneden de rapportagegrens van Turap 1.

We constateren dat binnen (de afzonderlijke onderdelen) van het sociaal domein de bewegingen fors zijn, dit zowel vanuit lokale als landelijke ontwikkelingen. Dit is een verdere aanleiding om de monitoring alsmede de prognosesystematiek verder te verbeteren. Dit is dan ook de opgave voor de komende periode: het beter grip op en begrip van de cijfers en de kostenontwikkeling krijgen - mede vanuit de transformatie-opdracht. Daarin laten we ook graag de laatste actualiteit van de mei-circulaire meelopen. Ons voornemen is om daarna met een geactualiseerd beeld bij u terug te komen.